

ГИЙОМ АПОЛИНЕР КРАЛСКАТА ЛЮБОВНИЦА

Превод от френски: Мария Коева, 1985

chitanka.info

На Жозеф Башес

Това се случи в Босолей, близо до границата с Монако, в онази част на Карние, наречена Тонкин, която почти изцяло е населена с пиемонтци.

Невидим палач обливаше следобеда в кървавочервено. Двама души, нарамили носилка, се къпеха в пот и пъшкаха. От време на време се обръщаха към отсечената глава на слънцето и го хулеха, почти замижали.

Хората и носилката се движеха мъчително, като бягащ от опасност скорпион. Когато спряха до схлупена и смрадлива съборетина, човекът отзад се наведе и отстрани изглеждаше сякаш скорпионът всеки миг ще се самоубие с опашката си. Носачът отметна завивката и откри окървавената глава на мъртвец.

През отворената врата на пълна с народ къща долиташе монотонен глас, който съобщаваше числата, изтеглени на лото. Приклекло на прага, тринадесет-четириннадесетгодишно дрипаво момиче с къси, окапали от кел коси, неспирно си повтаряше с тананикане следните думи на вечно недохранено същество: „La polenta molla, la polenta molla...“^[1] Носачите потропаха на вратата и на единствения прозорец на къщурката, и подвикнаха:

— Чикина! Ей, Чикина!

Един разпасан работник тутакси изблъска пеещото момиче и излезе от къщата, огласяна сегиз-тогиз от числата, които се бяха паднали на лотото.

— Какво има?

Изтривайки чела, носачите отвърнаха:

— Скалата, под която слагаше взрив, се откъсна и той падна от сто метра височина на пътя, а тялото му се разрани от кактусите.

Вратата на съборетината се отвори и се появи Чикина, сиреч Франсоаз — спретната, препасала розова, колосана престилка с фестони.

Тя бе тъмнокоса, все още хубава и добре сложена. Усмиваше се престорено и се глезеше. Само кожата ѝ, суха и матова като царевична шума, издаваше, че приближава петдесетте. По шията и лицето ѝ се виеха сенките на годините. А очите ѝ, влажни като козината на видра, изплувала над водата, при острите тръпки на съжаленията и с края на надеждите понякога приемаха сините, студени отблясъци на стомана.

Буйните страсти на тази жена от народа не се изразяваха външно с никакво вълнение. Тя го знаеше и с движения на устните и очите, с драматични жестове се стараеше да покаже силата на онези чувства, на които по природа не се подчиняваше.

Държането ѝ бе достолепно, ала изучено.

Тя каза:

— Мъртъв е!

Скри лице в престилката със силен вик, но всичко в мъката ѝ изглеждаше престорено. После бързо смъкна престилката и се обърна към човека, застанал пред къщата:

— Днес е трето число, Костанцинг!... Той умря на трети! Заложил на три, Костанцинг, заложил на три!

Хората започваха да се трупат край носилката. Сред тях имаше хлапета, които говореха високо, с плътни мъжки гласове. Имаше девицата с пеленачета на ръце. Имаше няколко работници, които се заиграха на мора край мъртвеца.

Един добре облечен господин спря до носилката.

Чикина го загледа, като се превземаше и хленчеше.

— Беше толкова добър, толкова добър! Ще му поръчам красив венец.

Носачите отново подхванаха носилката и я отнесоха в къщурката на Чикина. Смъртникът влезе, излегнат отпуснато като източен владетел. Положиха го в средата на единствената стая, където миришеше на тамян, на кисело и се носеше смрад от сухата моруна,

която киснеше в пълен с вода гледжосан пръстен съд, поставен на пода. В дъното на стаята се намираще леглото, а над него молитвена броеница, провесена на стената под сплетени върбови клонки, ограждаше литография, представяща Виктор Емануил между Гарибалди и Кавур.

Добре облеченият господин се бе приближил. Той съчувствено оглеждаше жалката обстановка в дома на покойника. Чикина отново вдигна очи към него и превзето заговори.

— Гос'ине — каза тя, изопачавайки думата „господин“. — Той е мъртъв! Мъртъв е!... Нямам късмет... Но аз добре виждам, че любезен човек като вас не ме мисли за никаквица: нищетата, гос'ине, тя ме принуждава да живея сред нещастия и нещастници... Пък кой знае? Може би ще спечелим пари. Той умря на трети и Костанцинг заложи на това число на лото. Ами да, та и аз съм имала късмет... То като си хубава!... Нямахте по-хубава от мен в Пинерол.

Тя избухна в сълзи, споменавайки Пинерол, и с хлипане занарежда откъслечни и високопарни думи, в които „Il re galantuomo“^[2] — Виктор Емануил, италианското подобие на леконравния Анри IV^[3] — внезапно оживяваше с буйните си мустаци на прелъстител, с простонародните си вкусове и с фаворитките си за един ден.

— Виторио Емануеле!... Да, гос'ине. При едно пътуване до Пинерол. Той беше първият, кълна ви се... Получих четири „маренги“, да, гос'ине, четири златни монети... Беше толкова хубав и беше крал... Четири... маренги...

И „фаворитката“ плачеше, без повече да се сдържа, внезапно позволявайки на всичките си години да спаружват лицето ѝ. Възпоминанието бе призовало изживените от нея години и други — по-далечни — които още повече я състаряваха и извикваха в паметта спомена за любовните приключения на някогашните затворници в Пинерол. Старата, леконравна сянка на Лозен^[4] се връщаше, за да ухажва тази жена, и заедно с интендант Фуке^[5] и Желязната маска образуваше внушително и многовековно обкръжение за мъртъвия работник, комуто случайността бе отредила за спътница една кралска любовница.

Ала Костанцинг, изгубил парите си на лото, пропъди със завръщането си тези сенки. Той пристъпи със стиснати юмруци.

— Чикина е моя, така да знаете! Да не би, щом сте облечен като господин, да имате право да се бъркате, където не ви е работа... Изчезвайте и чао!

И той многократно повтори за сбогом твърдата пиемонтска дума: „Чао!... Чао!...“. Ала Чикина сложи ръце на кръста си:

— Кротко, Костанцинг, кротко... Нали не ревнуваш от тоя?

И сочеше литографията, изобразяваща Виктор Емануил.

— Или от тоя? — и посочи мъртвеца наред стаята. — Тогава няма защо да ревнуваш от гос'ина, който просто се интересува от мене. Правя, каквото си искам, чуваш ли, plandrung^[6]. Каквото си искам!... Била съм с крал, когато ми се е искало, със зидари, когато ми е харесвало, и с господата, когато ми е било приятно...

Ала Костанцинг беше „botcha“, сиреч черноработник, червенокос, як, едва двадесетгодишен и по-горд със своята Чикина, отколкото тя със съдбата си. Ревността бликна в него, тъй както бликва пяна от разбиваща се в скала вълна.

Той се хвърли върху любовницата си, която се спъна в носилката, преобърна я и падна върху мъртвеца.

Кралският съперник яростно затъпка фаворитката връз трупа, предизвикателно впери поглед в провесения на стената портрет на владетеля.

[1] Мамалига (ит.). — Б.пр. ↑

[2] Кралят благородник (ит.). — Б.пр. ↑

[3] Крал на Навара, а по-късно и на Франция, известен с любовните си похождения (1562–1610). — Б.пр. ↑

[4] Антонен Номпар дьо Комон, херцог дьо Лозен — офицер и царедворец на Луи XIV. Отначало бил любимец на краля, но по-късно изпаднал в немилост и прекарал десет години като затворник в Пинерол. — Б.пр. ↑

[5] Никола Фуке — интендант на финансите при Луи XIV. Обвинен в злоупотреба, осъден и умрял в затвора на Пинерол. — Б.пр.

↑

[6] Лентяй (пиемонтски диалект). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.